Cvičitel jezdectví (kód: 41-128-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Organizace chovu koní a jezdeckého sportu v ČR	4
Orientace v základech anatomie, fyziologie, kineziologie a biomechaniky u člověka	4
Charakteristika prevence úrazů jezdce	4
Uplatňování metod pedagogické praxe při výcviku jezdců	4
Posuzování základních vlastností koně a jeho vhodnosti pro výuku jízdy na koni	4
Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní	3
Krmení koní přiměřenou technikou	3
Základní výcvik jezdce	4
Orientace v ekonomice provozu stájí a organizace výuky jezdců	4
Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně	3
Příprava jezdeckého koně pod sedlem	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.11.2016 do: 11.04.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Organizace chovu koní a jezdeckého sportu v ČR

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizaci jezdeckého sportu v ČR a jeho historii	Písemné ověření
b) Vyjmenovat a charakterizovat klasické disciplíny jezdeckého sportu	Písemné ověření
c) Prokázat znalost a orientaci v legislativních dokumentech České jezdecké federace (ČJF) a pravidlech jezdeckého sportu	Písemné ověření
d) Popsat organizaci chovu koní v ČR	Písemné ověření
e) Vyjmenovat veškerou dokumentaci příslušející ke koni a uvést, kdo vede evidenci, popsat vedení evidence	Písemné ověření
f) Připravit změnové hlášení pro průkaz koně	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v základech anatomie, fyziologie, kineziologie a biomechaniky u člověka

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit základní pojmy z anatomie a fyziologie člověka	Písemné ověření
b) Charakterizovat pojem kineziologie a biomechanika člověka	Písemné ověření
c) Popsat reakce organismu člověka na fyzickou zátěž během jezdeckého výcviku	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Charakteristika prevence úrazů jezdce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat rizikovost jezdeckého sportu	Písemné ověření
b) Klasifikovat nejčastější úrazy jezdce a jejich příčiny	Písemné ověření
c) Předvést dodržování zásad BOZP v přístupu ke koni a v jezdeckém výcviku	Praktické předvedení
d) Vyjmenovat ochranné pomůcky a vybavení jezdce a popsat jejich používání pro prevenci úrazů	Písemné ověření
e) Popsat zásady první pomoci při náhlém zranění nebo ohrožení zdraví jezdce	Písemné ověření
f) Uvést základní povinnosti pracovníka i zaměstnavatele při pracovním úrazu	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uplatňování metod pedagogické praxe při výcviku jezdců

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní psychologické aspekty vzdělávání jezdců	Písemné ověření
b) Sestavit strukturu vzdělávacího kurzu pro jednotlivce i pro skupinu jezdců s ohledem na jejich jezdeckou úroveň	Písemné ověření
c) Sestavit prezentaci pro výukový kurz jezdce, připravit rozbor příkladů z praxe s využitím praktických pomůcek, zejména koní	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat nejčastější chyby v práci cvičitele a navrhnout jejich nápravu	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování základních vlastností koně a jeho vhodnosti pro výuku jízdy na koni

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat části těla, kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu, těžiště koně	Písemné ověření
b) Popsat mechaniku pohybu koně a základní postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat vady pohybu koně	Písemné a ústní ověření
d) Předvést popis exteriéru koně	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Posoudit vhodnost koně pro přiděleného jezdce	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit prevenci v péči o zdraví koní (mikroklima, trénink, krmivo, podávání antiparazitik, ochranné očkování)	Písemné a ústní ověření
b) Posoudit zdravotní stav koně, popsat denní kontrolu zdraví koně, kontrolu končetin a kopyt a sestavit plán péče o kopyta	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat základní nemoci a vady koní, příznaky onemocnění a změny v chování nemocného koně	Písemné a ústní ověření
d) Změřit tělesnou teplotu, tepovou a dechovou frekvenci koně a zjištěné údaje vyhodnotit	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat první pomoc při drobném i větším zranění koně	Písemné a ústní ověření
f) Popsat poskytnutí první pomoci koni postiženému kolikovými bolestmi	Písemné a ústní ověření
g) Charakterizovat další vady koní (zlozvyky, skryté vady apod.)	Písemné a ústní ověření
h) Popsat základní a minimální podmínky prostředí ustájení a chovu koní	Ústní ověření
i) Popsat zařízení a pomůcky pro práci s koňmi	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Popsat a předvést péči o koně a jeho čištění před a po práci	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Předvést denní kontrolu kopyt a sestavit plán péče o kopyta	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Krmení koní přiměřenou technikou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat trávicí ústrojí koně a fyziologii trávení, popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemné ověření
b) Rozpoznat základní druhy krmiv a posoudit jejich kvalitu, vhodnost a nezávadnost pro krmení jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout vhodné způsoby uskladnění jednotlivých krmiv a možné úpravy krmiv, odhadnout hmotnost předložených krmiv	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Sestavit orientačně základní krmnou dávku pro zadanou kategorii koní v daném ročním období s ohledem na energetické potřeby jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit denní krmný režim a připravit krmiva pro zadanou kategorii koní, podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Základní výcvik jezdce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat základní vybavení jezdce a zdůvodnit jeho potřebnost	Písemné a ústní ověření
b) Popsat výběr vhodného koně pro jezdce v různém stupni výcviku dle jeho předpokladů	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit metodický postup přípravy koně k výcviku	Ústní ověření
d) Sestavit plán základního výcviku jezdce	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Předvést výuku začátečníka v přístupu ke koni při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Předvést výuku začátečníka při čištění koně	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Popsat výstroj koně a předvést výuku uzdění a sedlání koně před prací a oduzdění a odsedlání koně po práci	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Předvést výuku předvedení koně na ruce	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Předvést nácvik nasednutí a sesednutí jezdce z koně	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Popsat výstroj koně pro lonžování začátečníka, předvést lonžování koně se začínajícím jezdcem a jeho výuku v jízdě na koni v základních chodech (krok, klus, cval)	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Předvést výuku správného sedu jezdce, klasifikovat chyby v sedu jezdce a popsat cviky vedoucí k jeho zlepšení	Praktické předvedení a ústní ověření
l) Klasifikovat pomůcky a pobídky jezdce a jejich vliv na koně v jednotlivých chodech	Ústní ověření
m) Popsat práci cvičitele na jízdárně, popsat zásady jízdárenské práce a předvést povelovou techniku	Praktické předvedení a ústní ověření
n) Vysvětlit ovládání koně při cvicích a jízdárenských povelech	Ústní ověření
o) Předvést základní drezurní přípravu jezdce	Praktické předvedení a ústní ověření
p) Předvést základní skokovou přípravu jezdce	Praktické předvedení a ústní ověření
q) Vysvětlit činnost jezdce při překonávání překážek na jízdárně v parkuru a v terénu	Praktické předvedení a ústní ověření
r) Předvést výuku jezdce v terénu a popsat využití koní v agroturistice	Praktické předvedení a ústní ověření
s) Popsat zásady bezpečnosti při pohybu koně s jezdcem na veřejné komunikaci	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v ekonomice provozu stájí a organizace výuky jezdců

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zařízení a pomůcky pro práci s koňmi	Písemné a ústní ověření
b) Popsat organizaci a vedení stáje a navrhnout organizaci vedení výuky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést vedení administrace o výuce jezdců	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Připravit plán práce koně využívaného k výuce jezdce	Praktické předvedení
e) Připravit plán práce cvičitele	Praktické předvedení
f) Vyhodnotit základní ekonomické informace o příjmech a výdajích stáje	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé části výstroje koně	Ústní ověření
b) Předvést údržbu a očištění jednotlivých částí výstroje	Praktické předvedení
c) Popsat opravu drobné závady ve výstroji koně	Ústní ověření
d) Ošetřit a uložit použité pomůcky k výcviku koní	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava jezdeckého koně pod sedlem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit a předvést koně pod sedlem v základních drezurních prvcích dle předepsané drezurní úlohy	Praktické předvedení
b) Připravit a předvést koně pod sedlem ve skoku z klusu	Praktické předvedení
c) Připravit a předvést koně pod sedlem ve skoku ze cvalu na skocích předepsaných výšek a šířek při dodržování určitého počtu cvalových skoků v jednotlivých distancích	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována.

Vstupním požadavkem na uchazeče o tuto PK je střední vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou v zemědělském oboru se zaměřením na chov koní a agroturistiku nebo předložení osvědčení z profesní kvalifikace jezdec a chovatel sportovních koní.

Písemné ověření znalostí probíhá formou písemného testu - týká se kritérií, u kterých je uvedeno písemné ověření. Soubor otázek stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla :
A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různých kombinací testů.
B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

- Pro celkový soubor otázek, z nichž se generují jednotlivé testy: Pro každé kritérium existuje několik otázek.
- Pro jednotlivé vygenerované testy: Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.
- Pro úspěšné splnění požadavků testu: Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Ověřování kompetencí by mělo pokud možno probíhat v navazujících činnostech vedoucích k ucelenému cvičitelskému úkonu.

Zkouška se skládá s následujících částí:
A. Písemná část - formou písemného testu
B. Ústní zkouška - probíhá formou doplňujících otázek a komentářů v průběhu celé praktické zkoušky
C. Praktická část zahrnuje tyto úkoly:

- Předvedení krmení a péče o koně
- Základní posouzení přiděleného koně a jeho vhodnosti pro vyučovaného jezdce
- Navrhnout organizační plán výuky jezdce dle jeho schopností a zkušeností a zapsat evidenci
- Předvést vlastní praktickou dovednost v jízdě na koni pod sedlem:

a) absolvování předepsané níže uvedené drezurní úlohy
b) překonání níže uvedené skokové zkoušky
Důraz při hodnocení je kladen na sed jezdce, provedení drezurních cviků a vedení koně

- Předvést vedení výcvikové hodiny začátečníka na lonžovaném koni
- Předvést výuku pokročilého jezdce v základní drezuře
- Předvést výuku pokročilého jezdce ve skokové přípravě

Důraz při hodnocení je kladen na dodržování bezpečnosti práce, používání ochranných pomůcek a ochrany zdraví vyučovaných osob.

<u>Drezurní úloha (drezurní obdélník s rozměrem 20 x 40 m nebo 20 x 60 m)</u>

- A - vjezd pracovním klusem
- X - stát, pozdrav, pracovním klusem vchod
- C - na pravou ruku
- MXK - změnit směr a kroky prodloužit
- KA - pracovní klus
- AC - vlnovka o třech obloucích
- C - pracovní cval a velký kruh 20 m 1x kolem
- CH - pracovní cval
- HK - cvalové skoky prodloužit
- KAF - pracovní cval
- FXH - změnit směr s přechodem do klusu v X

- XHC - pracovní klus
- C - pracovní cval a velký kruh 20 m 1x kolem
- CM - pracovní cval
- MF - cvalové skoky prodloužit
- FA - pracovní cval
- A - pracovní klus
- AKE - pracovní klus
- E - obrat vpravo
- X - stát, nehybnost, 3-4 kroky zpět a ihned pracovní klus
- B - na levou ruku
- MCH - střední krok
- HB - změnit směr ve volném kroku na dlouhé otěži
- BF - střední krok
- F - pracovní klus
- A - ze středu
- X - stát, nehybnost, pozdrav, odchod z obdélníku v kroku na dlouhé otěži v A

Skoková zkouška : skákání z klusu, dále ze cvalu na určitý počet cvalových skoků
- výška překážek max. do 100 cm
- počet překážek/skoků 8-9
- šířka oxerů max. do 110 cm
- šířka trojbradlí max. do 130 cm
- délka dráhy max. do 500 m
- rychlost 350 m/min.

Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba zajistit:
- 2-4 koně a jezdce, kteří budou využiti jako figuranti - žáci při vedení výcvikových hodin a lekcí, kteří budou vybaveni kompletní jezdeckou výstrojí
- Personál - obsluhu pro stavbu překážek a drezurního obdélníku

Dále je nutné přihlížet k bezpečnému provádění všech úkonů, bezpečnosti jezdců, dodržování zásad bezpečnosti práce při zacházení se zvířaty a jejich welfare. Je důležité posuzovat nejen dosažený výsledek, ale především samostatnost rozhodování v jednotlivých situacích.

Je doporučeno toto rozvržení zkoušky:
Písemná zkouška - 1 hodina
Ústní zkouška - probíhá v průběhu celé praktické zkoušky
Praktická zkouška - 4 až 8 hodin

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 3 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v zemědělském nebo veterinárním oboru, platná jezdecká licence ČJF trenér nebo rozhodčí a dosažená vlastní sportovní výkonnost na stupni S a alespoň 5 let provozní praxe v oblasti chovu koní a jezdectví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti .
b) Střední vzdělání s výučním listem v jiném než zemědělském nebo veterinárním oboru, minimální zemědělská kvalifikace (tři skládající profesní kvalifikace z oboru chovu koní), platná jezdecká licence ČJF trenér nebo rozhodčí a dosažená vlastní sportovní výkonnost na stupni S a alespoň 5 let provozní praxe v oblasti chovu koní a jezdectví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti.
c) Vysokoškolské (magisterské, bakalářské) nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou se zemědělským nebo veterinárním zaměřením, platná jezdecká licence ČJF trenér nebo rozhodčí, dosažená vlastní sportovní výkonnost na stupni S a alespoň 5 let provozní praxe v oblasti chovu koní a jezdectví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti.
d) Vysokoškolské (magisterské, bakalářské) nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou v jiném než zemědělském nebo veterinárním oboru, minimální zemědělská kvalifikace (tři skládající profesní kvalifikace z oboru chovu koní), platná jezdecká licence ČJF trenér nebo rozhodčí a dosažená vlastní sportovní výkonnost na stupni S a alespoň 5 let provozní praxe v oblasti chovu koní a jezdectví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Krytá jezdecká hala
- Možnost ustájení pro vlastní koně kandidátů zkoušek
- Místnost pro teoretickou písemnou zkoušku, vybavenou potřebnými didaktickými pomůckami - dataprojektor, PC, promítací plátno
- Minimálně 2 koně pro praktickou zkoušku uchazeče
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení výstupu plnění úkolů
- Pravidla jezdeckého sportu a zkušební řády plemenných knih
- Startovní čísla pro označení uchazečů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 20 až 40 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
MVDr. Eva Nesňalová, CSc., garant kurzů pro kvalifikaci cvičitel jezdectví
Svaz chovatelů českého teplokrevníka
Česká jezdecká federace